Hof van beroep te Brussel, september 2024

De kamer voor minnelijke schikking (KMS gemeen recht) van het Hof van beroep te Brussel – Kamer 21 N - Informatie

Wat wordt bedoeld met 'verzoening' en 'bemiddeling'?

Met minnelijke conflictoplossing worden de verschillende methodes bedoeld waarbij partijen een minnelijke schikking of dading trachten te bereiken, dikwijls met behulp van een derde. Deze methodes zijn gestoeld op vrijwilligheid.

Verzoening is een methode van conflictoplossing waarbij een raadsheer van het hof optreedt als tussenpersoon die de partijen in een vertrouwelijk kader bijstaat om een minnelijke oplossing voor hun conflict te zoeken. Men spreekt ook van een poging tot minnelijke schikking. In deze context kan de raadsheer worden gevraagd om suggesties te doen om de partijen naar een oplossing te begeleiden.

De verzoeningspoging vindt plaats voor een raadsheer van het hof in een lokaal van het Justitiepaleis. Deze methode van conflictoplossing brengt geen bijkomende kosten met zich mee voor de partijen. Zij is in het algemeen gepast bij conflicten van gering geldelijk belang, die weinig complex zijn, waar er op korte tijd een oplossing kan gevonden worden en waar er niet al te veel partijen bij zijn betrokken.

Bemiddeling is een vertrouwelijk en gestructureerd proces van vrijwillig overleg tussen conflicterende partijen met de medewerking van een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde die de communicatie vergemakkelijkt en poogt de partijen ertoe te brengen zelf een oplossing uit te werken (definitie van artikel 1723/1 van het Gerechtelijk Wetboek). De bemiddelaar is een deskundige (een rechter is echter geen bemiddelaar) en is vaak – maar niet noodzakelijk – een jurist (het einddoel is een dading), die als bemiddelaar erkend moet zijn.

De partijen kunnen op eigen houtje een bemiddeling aanvatten of bemiddeling kan worden voorgesteld of bevolen door een raadsheer van het hof. Er zijn kosten verbonden aan deze methode, want de partijen moeten de (externe) bemiddelaar betalen. Een poging tot bemiddeling is in het algemeen gepast wanneer er nood is aan tijd en ruimte voor grondig overleg, bij complexe zaken, waar meerdere partijen bij betrokken zijn en wanneer de omvang van het conflict het voorwerp van de procedure overstijgt.

Waarom bestaat de kamer voor minnelijke schikking (KMS)? Waarvoor dient de KMS ?

Ondanks de inspanningen van het hof van beroep te Brussel zijn de gebeurlijke vaststellingstermijnen nog steeds erg lang. Dit betekent dat een zaak die wordt ingeleid pas na enkele jaren wachttijd kan worden gepleit. Deze soms lange wachttijd kan zinvol worden aangewend door de partijen om een minnelijke poging tot regeling van hun conflict te doen. Eventueel kunnen ze zo sneller een oplossing vinden die door hen zelf mee wordt uitgewerkt en goedgekeurd en die dus mogelijk duurzamer is en beter aan hun behoeften beantwoordt dan via beslechting en een arrest van het hof.

Sinds 1 september 2020 heeft het hof van beroep te Brussel een gespecialiseerde kamer (21 N) opgericht waar verzoeningszittingen worden gehouden in alle burgerlijke zaken behalve familierecht en strafrecht.

Deze kamer werd omgedoopt tot “Kamer voor minnelijke schikking” of “KMS gemeen recht”, overeenkomstig de wijzigingen die bij wet van 19 december 2023 in het Gerechtelijk Wetboek werden aangebracht. Dit betekent dat de KMS naast verzoeningspoging ook partijen kan doorverwijzen naar bemiddeling.

Verwijzing naar de KMS ?

Idealiter overleggen de partijen, die een verzoeningspoging wensen, onderling om in een gezamenlijk verzoek de verwijzing naar de KMS te vragen. Dat verzoek dienen ze voorafgaand aan de poging zelf, dus tijdens de inleidingszitting of via brief of e-mail in. Hierdoor kan de zaak snel behandeld worden door de KMS.

Indien er nog geen overeenstemming over de poging is tussen de partijen, kan het verzoek tot verwijzing naar de KMS eenzijdig ingediend worden. In dat geval worden de partijen opgeroepen voor een inleiding voor de KMS (vastgesteld voor 10 minuten), waarbij de voordelen van verzoening of bemiddeling worden besproken en de instemming van alle partijen wordt gevraagd. Als alle partijen akkoord zijn, wordt de zaak op korte termijn behandeld door de KMS.

Indien de KMS een verzoening niet aangewezen acht (te complexe zaak, te veel zittingstijd), kan de zaak, mits instemming van de partijen, door de KMS voor bemiddeling doorverwezen worden naar een erkend bemiddelaar (art. 1734 Ger.W.).

Pleitkamers kunnen ook steeds voor de inberaadname een zaak verwijzen naar de KMS of voor bemiddeling tenzij alle partijen zich er tegen verzetten.

Hoe bereidt u zich voor op een KMS zitting?

U kunt zich best voorbereiden op een verzoeningszitting. Iedere partij wordt verzocht om na te denken, in voorkomend geval met de hulp van de betrokken advocaten, over de punten die belangrijk zijn en over voorstellen, al dan niet gekwantificeerd, die als basis kunnen dienen voor de minnelijke oplossing van het conflict.

Minstens drie werkdagen voor de zitting van de KMS, kunnen (er is geen verplichting) partijen het volgende aan de andere partijen en de KMS meedelen op het hierna vermelde email adres kamer21n.hvb.brussel@just.fgov.be:

- Een korte tijdslijn (max 1 blz) van wat gebeurd is;
- Genummerde stukken en een inventaris.

Hoe verloopt een zitting voor de KMS?

Op de dag van de zitting moeten de partijen in persoon verschijnen, in voorkomend geval bijgestaan door hun advocaten. Indien een partij een rechtspersoon is, wordt die vertegenwoordigd door een natuurlijke persoon die hem kan verbinden (art. 734/4, § 2 Ger.W.). Een orgaan van de overheid wordt vertegenwoordigd door een behoorlijk gemandateerde en geïnformeerde ambtenaar.

De zitting vindt plaats, zonder bijzondere formaliteiten, onder leiding van de magistraat en in aanwezigheid van de griffier, met als doel het geschil snel en efficiënt minnelijk op te lossen. De zittingen verlopen in raadkamer en zijn dus niet openbaar. De magistraat hoort de partijen en hun advocaten. De advocaten staan hun cliënten bij en begeleiden hen tijdens zoektocht naar een mogelijk

akkoord. Alles wat wordt gezegd of geschreven in de loop van en ten behoeve van die zittingen is vertrouwelijk (art. 734/4, § 1 Ger.W.).

Als de KMS magistraat dit nuttig vindt, kan hij of zij met instemming van de partijen aparte gesprekken voeren met elk van hen. Partijen en advocaten mogen ook een break-out moment vragen.

In de gevallen:

1) waarbij een minnelijke regeling bereikt wordt, kan onmiddellijk akte worden genomen van de bewoordingen van het geheel of gedeeltelijk akkoord in een arrest. Leeft een van de partijen het akkoord niet na, dan kan de andere partij aan een gerechtsdeurwaarder vragen om deze daartoe te dwingen;

2) waarbij een minnelijke regeling niet of slechts deels bereikt wordt, wordt de gewone gerechtelijke procedure voortgezet voor een andere magistraat en kamer van het hof (indien nodig, enkel om de nog niet opgeloste geschilpunten te beslechten): termijnen voor de instaatstelling van de zaak worden voor de pleitkamer bepaald en de zaak wordt op de wachtlijst gezet, met het oog op een latere (nog te bepalen) pleitdag.

Het hof herinnert de advocaten aan artikel 444 lid 2 Ger. W. :

De advocaten informeren de rechtszoekende over de mogelijkheid tot bemiddeling, verzoening en elke andere vorm van minnelijke oplossing van geschillen. Indien zij van mening zijn dat een minnelijke oplossing van het geschil overwogen kan worden, trachten zij die in de mate van het mogelijke te bevorderen.

Het hof zal via zijn website een standaardformulier ter beschikking stellen waarmee partijen een minnelijke regeling kunnen vragen. Het hof streeft ernaar dat zaken die naar de KMS worden verwezen en waarin geen (volledig) akkoord is, geen langere doorlooptijd kennen dan zaken die enkel via een pleitkamer beslecht worden.

De partijen behouden de controle over het verloop van de poging tot minnelijke regeling. Zij kunnen die op elk moment stopzetten. Maar eens partijen een verzoeningszitting voor de KMS aangevraagd hebben, moeten ze die ook zelf bijwonen (dit om te vermijden dat kostbare tijd verloren gaat).

Dit informatieve memorandum geldt vanaf september 2024 en zal periodiek geëvalueerd worden. Suggesties of opmerkingen kunnen overgemaakt worden via volgend email adres: kamer21n.hvb.brussel@just.fgov.be.

Het hof dankt alle betrokkenen voor hun medewerking aan dit project.